

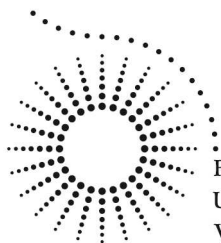
Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Banasinský, Vít, Reflexe soumraku Britského impéria ve vybraných dílech anglicky psané krásné literatury, Ústav světových dějin, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Praha 2012, 117 stran rkp.

Vít Banasinský si jako téma své diplomové práce zvolil reflexi soumraku Britského impéria ve vybraných dílech anglicky psané krásné literatury. Přičemž pokud jde o časové vymezení, diplomant sleduje období od poloviny 19. století do zhruba první poloviny století dvacátého. Na úvod svého posudku bych chtěl poznamenat, že tomuto tématu se v české historiografii ještě nikdo důkladně nevěnoval. Dlužno také říci, že se jedná o velmi smělý pokus se o něco podobného pokusit.

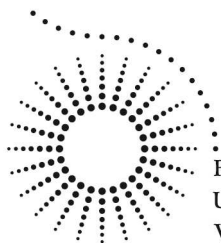
Diplomová práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola analyzuje beletristickou reflexi přírodních podmínek Indie, snahu Britů přizpůsobit se odlišnému klimatu, současně se autor věnuje i způsobu trávení volného času vojáků a úředníků v Indii. Jako hlavní autory píšící o podmínkách v této britské kolonii si autor zvolil Rudyarda Kiplinga, Edwarda Morgena Forstera a Jamese Gordona Farella. Druhá kapitola analyzuje vztahy mezi kolonizátory a kolonizovanými. Autor se pokusil na vybraných příkladech přiblížit například pracovní a rasové vztahy kolonizátorů k domorodcům nebo ukázat, jak byl v krásné literatuře líčen „střet civilizací“. Třetí kapitola je pak věnována vybraným konfliktům v Britském impériu, jak je zobrazovali spisovatelé ve svých dílech. Banasinský se zaměřil především na Velké indické povstání, súdánské tažení a bitvu u Umm Durmánu, Búrskou válku a bitvu u Spion Kopu, irské nepokoje ve dvacátých letech 20. století a problémy ve střední Africe v padesátých letech 20. století. Poslední kapitola analyzuje fenomén pokladu a bohatství v krásné literatuře.

Ústav světových dějin

K diplomové práci Víta Banasinského mám několik připomínek. Možná by stálo za to věnovat první „teoretickou“ kapitolu krásné literatuře o Britském impériu v 19. a 20. století obecně. Samozřejmě chápu, že autor v tomto případě nemohl provést literární analýzu. Mám spíše na mysli to, čemu krásná literatura ve své době sloužila. Většina beletrie k problematice Britského impéria v 19. století měla hlavně tři cíle: propagandu, výchovu a koncem 19. a na počátku 20. století stále častěji únik před skutečností. „Propagandistické romány“ podporovaly rozšiřování impéria a s tím spojené nacionalistické nálady britských poddaných. Mnohé z těchto děl měly výchovný aspekt už tím, že čtenáře seznamovaly s životními osudy významných britských osobností. Tím, že podporovaly mýtus o britské převaze a nadřazenosti, poskytovaly tyto romány psychologické uspokojení, lichotily britskému egu a dokonce podporovaly najímání vojáků a civilních zaměstnanců pro službu na odlehlých místech britského impéria. Velký přelom znamenala dvacátá a třicátá léta 20. století. Spisovatelé píšící o Indii a impériu obecně se již začínají dívat v čase nazpět s melancholií na „zlatá léta“ viktoriánské éry. To je patrné i po druhé světové válce v souvislosti s rozpadem Britského impéria. Rozdíl od předchozí éry je především v tom, že řada autorů se na impérium dívá již kriticky. Právě tento rozbor mi u Banasinského chybí.

Druhá připomínka se týká obsahu práce. Bezpochyby se jedná o velmi složité téma, které je natolik rozsáhlé, že jeho zpracování staví autora před řadu překážek a nutnost užšího výběru témat. To pak nutně vyžaduje vysvětlení autora v úvodu práce, proč k danému výběru došlo a jaký cíl tím sledoval. To mi v práci Banasinského také chybí. Proč například zařadil do práce poslední kapitolu o fenoménu bohatství? Proč ve třetí kapitole vybral zrovna tyto události a ne jiné? Čím se řídil při výběru spisovatelů píšících o Britském impériu? Stejně tak bych příště autorovi doporučil, aby poměrně dlouhé citace podrobil důkladnější analýze.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav světových dějin

I přes řadu výše uvedených připomínek a s přihlédnutím k velmi složitému tématu práce si myslím, že se jedná o poměrně zdařilou diplomovou práci. Proto ji **doporučuji** k obhajobě.

Doporučené hodnocení: **velmi dobře**

V Praze 1. září 2012

PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze